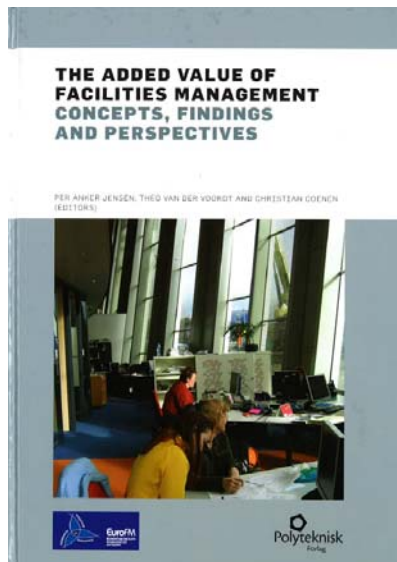

Titel: The added value of facilities management
Concepts, findings and perspectives
Auteurs: Per Anker Jensen, Theo van der Voordt, Christian Coenen (ed)
Uitgeverij: Polyteknisk Forlag, Lyngby (Denemarken), 2012
ISBN: 978 875 0210 405

Kostenreductie of het toevoegen van waarde?

De ambities van de schrijvers en redacteurs van *The added value of facilities management* zijn niet mis. Added value als nieuw en belangwekkend onderzoeksgebied binnen FM zal zeker aansluiten bij de belangstelling van vele onderzoekers. Het tweede doel van de publicatie is indrukwekkender: het beïnvloeden van de focus van de FM-beroepsgroep om de dominante aandacht voor reductie van kosten te verleggen naar de impact en de effecten van FM op de core business én op bredere maatschappelijke ontwikkelingen. Het boek – met zo'n 18 hoofdstukken van de hand van verschillende internationale auteurs – is een initiatief voortkomend uit de EuroFM Research Network.

De auteurs leveren een bijdrage aan het verspreiden van de nieuwste inzichten en empirische onderzoeksgegevens en geven daarnaast voorbeelden van 'best practises'. De genoemde doelen zijn terug te vinden in de opbouw in vier delen: deel A: Introduction (3 bijdragen), deel B: Theory and Methodology (6 bijdragen), deel C: Empirical Studies (7 bijdragen) en deel D: Learning and Perspectives (2 bijdragen). De inbreng van Nederlandse auteurs is aanzienlijk: Theo van der Voordt, Hans de Jonge, Alexandra den Heijer, Herman Kok, Johan van der Zwart en niet te vergeten mijn collega Jet Prevosth. Hun bijdragen geven aan dat de wetenschappelijke studie van facility management in Nederland stevig is verankerd – in het bijzonder door de inzet vanuit Delft en Wageningen. De uitzonderlijke bijdrage van Theo van der Voordt voor de ontwikkeling van ons vakgebied in Nederland en zijn niet aflatende stroom van hoogwaardige publicaties wil ik hier graag uitspreken en onderstrepen. Ook in deze publicatie herken ik weer zijn nadruk op empirisch en vergelijkend onderzoek, de drang naar 'evidence based conclusions' – waardoor het vakgebied FM van een stevig fundament wordt voorzien - en zijn op ontwikkeling en leren gerichte blik. Naast bondige Abstracts is bij elk hoofdstuk aan de References veel aandacht besteed en daarmee vormt deze publicatie een uitdaging voor verdere studie en verdieping.

De verleiding om de afzonderlijke artikelen hier te bespreken is groot. Over wat added value eigenlijk is en wat dit concept betekent voor facility management. Of over hoe FM zich ontworstelt aan de klem van kostenreductie en hoe nieuwe methoden als value mapping en stakeholder's analysis hun plek vinden. Belangwekkende voorbeelden uit de universitaire wereld en de zorg worden beschreven. Of lees het mooie hoofdstuk over de toegevoegde waarde van Green FM. Voor mij was het lezen van *The added value of facility management* een hele studie, maar ook snoepen uit een goed gevulde koekjestrommel. Van uitzonderlijke waarde vond ik hoofdstuk 17: *Comparisons and lessons learned* met een goede vergelijking van FM, CREM en B2B marketing, met een beschouwing over verschillende methoden om de added value in kaart te brengen en niet te vergeten met de conclusie dat 'de bijdrage van FM aan de effectiviteit van het primaire proces' leidt tot een te smalle weergave van de werkelijke toegevoegde waarde van FM. Niets is praktischer dan een goede theorie, zo zegt men. Welnu: na dit hoogwaardige studieboek is de praktijk weer aan zet.